

Samen op Straat Vilvoorde: een terugblik

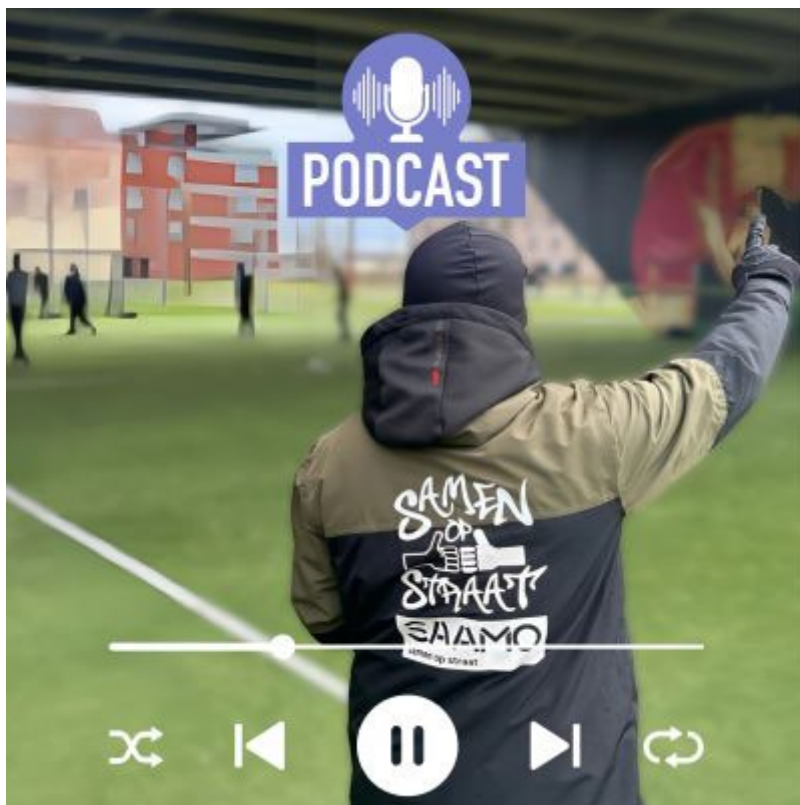
Intro

In deze korte podcast deelt Dirk Masquillier, directeur van SAAMO Vlaams-Brabant, de weg die het project Samen op Straat in Vilvoorde heeft afgelegd sinds haar uitrol in 2023.

We nemen de context onder de loep en bespreken het ambassadeurschap van jongeren in hun wijk. Hoe kunnen we met hen de publieke ruimte inrichten als een veilige, gedeelde ruimte? Ons doel: verbinding creëren en jongeren mee verantwoordelijkheid laten opnemen voor hun buurt.

Meer weten over Samen op Straat Vilvoorde?

Bekijk [dit project op onze site](#) of contacteer ons.

Transcriptie

Waarom zijn we met Samen op straat gestart en waarom in Vilvoorde?

We merken dat, naarmate de samenleving meer multicultureel wordt, dat jongeren veel meer de straat gaan gebruiken als hun huiskamer. En in Vilvoorde was dat een fenomeen dat daar al veel langer bezig is en dat geeft gigantisch veel spanningen in die publieke ruimte. Omdat wij als Belgen dat heel weinig gewoon zijn om die publieke ruimte als woonkamer te gebruiken. Dat geeft heel veel spanningen tussen jongeren en ouderen in de wijk. Het geeft

heel veel spanningen tussen jongeren [onderling] op dat moment. Het geeft veel spanningen ook tussen jongeren, waarvan dat we weten dat ze experimenteren, en politie die geacht wordt om in die publieke een stuk aan handhaving te doen.

Vilvoorde kenmerkt zich daarin. Uiteraard niet alleen Vilvoorde, maar we daarvoor wel gekozen, omdat we reeds langer actief zijn Vilvoorde. Omdat we de context van een aantal wijken zeer goed kennen, en ook de partners die mee kunnen inzetten om met deze jongeren aan de slag te gaan en antwoorden te formuleren op noden. Om daar werk van te maken.

En bijzonder: we werken vandaag in Samen op Straat hoofdzakelijk met jongens. Dat is niet vreemd, omdat de publieke ruimte nu eenmaal een mannenwereld geworden is. Wij hopen op termijn om op een meisjeswerking van Samen op Straat te kunnen starten. Omdat ook meisjes eigen nood hebben aan die publieke ruimte, maar die vandaag heel moeilijk toegankelijk is voor meisjes. Bovendien wordt publieke ruimte heel vaak zó ingericht dat er extra drempels voor meisjes opgeworpen worden.

Noem eens één of twee drempels?

Als je vandaag door een stad wandelt, dan zul je heel veel openbare sportinfrastructuur zien. Openbare sportinfrastructuur: *callanetics* enzo richt zich hoofdzakelijk om jongens. Voetbalpleinen en basketvelden zijn ook hoofdzakelijk het terrein voor jongens, om te gaan spelen en daar gebruik van te maken.

Samen op Straat, wij twee jaar bezig [in Vilvoorde]. Wat heeft Samen op Straat nu gerealiseerd?

We hebben er bewust voor gekozen om traag op te starten. We hadden budget voor twee jaar. We hebben ons vooraf heel goed ingebed in Vilvoorde: heel veel gesprekken gevoerd met de lokale partners. Omdat we van meet af aan duidelijk wilden maken wat dat eigenlijk de niche is waar Samen op Straat aan werkt. Zonder dat het gevoel zou ontstaan dat Samen op Straat een stukje concurrentie is. We doen deels dezelfde activiteiten als andere partners: veelal jeugdpartners die in Vilvoorde actief zijn. Maar de reden dat we dat doen is vaak heel verschillend.

Het gaat voor ons niet over dat sportaanbod, het gaat niet over dat straathoekwerk dat wij eigenlijk doen. Het gaat wel om verbinding creëren op buurt- en wijkniveau. Het gaat wel om jongeren mee verantwoordelijkheid te laten opnemen voor hun buurt, voor hun wijk. Het gaat om: wat heeft een buurt in een wijk nu eigenlijk - vanuit het perspectief van jongeren - nodig, zodanig dat jongeren ook veilig die publieke ruimte kunnen gebruiken? En heel veel tijd is er uiteraard ook gestoken in de relatie tussen jongeren en politie. Omdat dat in Vilvoorde toch zeer lang een zeer problematische relatie of situatie geweest is. Dus vandaar dat we heel bewust traag opgestart zijn.

Dat merk je ook in de cijfers. We hebben het eerste jaar heel sterk ingezet op vorming. We zijn op zoek gegaan naar jongeren die ambassadeur voor dat project kunnen zijn, want de medewerkers alleen is niet genoeg. Die zijn geen 24 uur op 24 in de straat actief. We hebben jongeren opgeleid om ambassadeurs te zijn. We hebben vooral ouderen in de wijk, partners die in de wijk actief zijn - buurtwerking onder andere - moeten overtuigen van de meerwaarde van Samen op Straat.

Wat zijn de ambassadeurs van Samen op Straat?

Dat zijn jongeren uit de wijken waarin dat we actief zijn, die zelf een moeilijke jeugd doorlopen. Vandaag voor zichzelf op het rechte pad zijn, die perspectief hebben. Op het rechte pad betekent dat ze een degelijke woonst hebben, dat ze goede relaties hebben, dat ze een tewerkstelling hebben kunnen uitbouwen, ... Maar die allemaal uit een put, uit een dip geklommen zijn en in die zin heel goed weten op welk moment het kan fout lopen. En welk soort stappen je eigenlijk ook zelf kunt ondernemen om het in de goede richting te duwen. Dat zijn voor ons die ambassadeurs: zij zijn gekend voor de jeugd en zouden op die manier soort van voorbeeldfiguur voor jongeren kunnen en moeten zijn. Ze kijken daar voor een stuk naar op, die [ambassadeurs] hebben een soort van *street credibility*, omdat ze zelf daarin [in een gelijkaardige situatie] opgegroeid zijn. En zij zijn het eerste contact. Omdat ze in de wijken wonen, zijn ze daar veel zichtbaarder, maar ze hebben daar geen professionele rol. Ze hebben geen individueel traject af te leggen met jongeren. Ze leggen eigenlijk het eerste contact en schakelen op die manier door naar de professionele medewerkers.

Terug naar de realisaties

Het tweede jaar zijn we veel meer gaan inzetten op individuele trajecten met jongeren. Zijn we met individuele jongeren op buurt- en wijkniveau aan de slag gegaan, om te kijken: welk soort drempels ervaren zij nu? Niet alleen in die publieke ruimte, maar ook in hun relatie tot de samenleving, in relatie tot een OCMW, tot een CAW tot een JAC, tot een VDAB? We zijn rond die relatie en die drempels die jongeren ervaren, daar individuele trajecten mee gaan aflopen.

Zodat 1) jongeren stappen vooruit kunnen zetten in hun leven, terug perspectief kunnen opbouwen waar hoop uit ontstaat.

Maar ook 2) dat die verschillende organisaties, vanuit dat intenser werken met die jongeren, veel beter zicht krijgen op de drempels die jongeren eigenlijk ervaren. En, in ken de exacte cijfer niet, maar ik denk dat we een 70-tal individuele trajecten op deze manier doorlopen hebben.

Wat is het ten nadele van? Want je kunt niet alles meer gaan doen, hè? Bv. het direct investeren in sportactiviteiten hebben we gehalveerd. Dat hebben we het eerste jaar zeer intens gedaan, het tweede jaar gehalveerd. Ik denk dat we nog een 60-tal eigen activiteiten georganiseerd hebben. Maar de jongeren zelf, de ambassadeurs, hebben de andere 60 overgenomen. Ze zijn zelf activiteiten gaan organiseren en zijn ook erkend als buurtsportvereniging. Dus daar krijgen we – ja, we doen nog altijd diezelfde activiteiten, maar de tijd die de medewerkers daarop inzetten is eigenlijk gehalveerd. De tijd [die we steken] in het netwerk hebben we ook een stukje afbouwen. Omdat de partners ons kennen, de partners kennen de medewerkers en gaan veel makkelijker schakelen. Ook ouderen in de buurt gaan onze medewerkers veel sneller aanspreken, waardoor dat er daar ook een stukje minder tijd naartoe gaat.

De impact

Samen op Straat In Vilvoorde is, denk ik, door zijn proefperiode door. De vraag zal zijn of de partners, of het lokale bestuur, de Vlaamse overheid als investeerder op die twee jaar tijd de impact gezien zal hebben. Twee jaar is kort. We gaan er altijd een stukje vanuit: tegen dat je met een project effectief op het terrein impact hebt, moet je een doorloop tijd van 5 jaar rekenen. Dat hebben we niet.

Dus waar zijn we [nog] niet in geslaagd en waar moet er de komende jaren - wat ons betreft - veel meer aandacht voor zijn?

- 1) Het intergenerationele contact op buurt- en wijkniveau moet sterker worden.
- 2) In de stationsbuurt moeten we een stukje weg geraken van het conflict. Er is heel veel conflict in die stationsbuurt en dat maakt dat medewerkers heel vaak met conflict bezig zijn. Veel meer dan dat ze met het preventieve kunnen bezig zijn. Ik denk dat we daar een verschuiving moeten in brengen.
- 3) Ik denk dat de samenwerking met de politie lokaal, maar ook federaal, dat we daarop moeten blijven investeren. Omdat we ervan overtuigd zijn dat ze aan elkaar veel meer kunnen hebben, dan dat vandaag het geval is.

Ambities voor de toekomst

Het gesprek met het lokaal bestuur is alleszins zeer positief verlopen. Zij geloven ook in wat zij dan de *hands-on* aanpak van Samen op Straat noemen: geen ellenlange vergaderingen, maar dingen doen. Dat is waar het uiteindelijk over moet gaan: direct zaken aanpakken, onmiddellijk gaan schakelen, heel veel op de straat aanwezig zijn, in de buurt van jongeren zich ophouden. Dus daar is het lokaal bestuur van overtuigd. Een stad als Vilvoorde, een snelgroeiende stad, zeer jonge stad, met zeer veel straatcultuur, heeft zo'n aanpak nodig. Dus hopen we daar verder aan te kunnen bouwen. Maar het zal uiteindelijk het Vlaams geld zijn dat zal beslissen of we na 2025 nog kunnen verder werken.